

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn.

Előfizetési árak:

Helyben: Egész évre 16 kor., fél évre
8 kor., negyed évre 4 kor.
Vidékre: Egész évre 20 kor., fél évre
10 kor., negyedévre 5 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

LAPTULAJDONOSOK:

Dr. JANIGA JÁNOS és Dr. VOJNICH GYULA.

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája.

Szerkesztőségi telefon: 119.

Kiadóhivatal:

KLADÉK és HAMBURGER könyvnyomdája

Batthyány-utca 5. sz.

A kiadóhivatali telefon száma: 62.

Pártok határvonalai.

A mi magyarországi pártéletünk, amióta parlamenti életünk van, sokkal változatosabb, semhogyan arányban állana azzal a rövid időközzel, amely óta megvan. Parlamentünk az 1848-ik évvel született meg és a megszületés maga volt az első és legtermészetesebb közjogi állapot. Az ország teljes függetlenségének elvei tétettek le azokba a törvényekbe, amelyekben először beszéltek modern magyar parlamentről, mert a felelős magyar miniszterium ekkor lett beékitve a mi nemzeti életünkbe. Ez a közjogi alap volt akkor a változatlan és egyetlen. Mindaddig, míg a provizorium után a felfüggesztett alkotmányt visszaállította a 67-es kiegyezés, amely már nagy eltérést jelentett a 48-as alaptól, mert megteremtett egy dualisztikus államformát, amelyenhez hasonló még sohasem volt, amelyenre példát

agyáltalán nem tudunk találni a szövetséges államok ezerféle alakulatainak a történetében sem. Közjogi alappal tehát tulajdonképpen ez a két irányzat bír, az 1848-as és az 1867-es. Egyik a másikatól nagy messzeségben van és éppen ezért mindazok a pártirányzatok, amelyek egyikhez másikkhoz is tartozni akarnak, a lehetetlenségek felhői között cirkálnak.

A kettő a leghatározottabb alternatíva. Mert ami az általános jelszavakat illeti, azokról itt szó sem eshetik. A liberalizmus magában Magyarországon közjogi alapnak nem tekinthető, mert hiszen liberális az 1848-as törvény éppugy, mint az 1867-es. Sőt az 1848-as törvények szelleme, amelyek a szabadság, egyenlőség és testvériség visszhangjai, annyi liberalizmust tartalmaznak, hogy azoktól ezt az elnevezést megtagadni nem lehet.

Ezzel szemben Magyarországon

legfőleg csak a néppártokról lehetne szó, mint egyedül álló olyan pártokról, amely a liberálisizmus rovására a valláskülönbségi válaszfalat újból fel akarna állítani, amely tehát miután a közszabadságokat feldarabolja és az embereket osztályozni akarja, nem liberális.

Közjogi állást tehát csupán a két alaptörvény fejez ki, a 48-as és a 67-es. Körötte foglal helyet a pártok egész sorozata, amelyek tulajdonképpen általános tekintetből egy és ugyanazt akarják. Liberálisizmus, demokratizmus, tiszta választási törvény, racionális életműködés a parlamenti életben, a közszabadságok oltalma, ezek mind olyan jelszavak, amelyek az összes zászlókra ráillenek.

Mindenik párt a maga evangéliumának tisztaságát hirdeti. Ezek tehát tulajdonképpen ellentétben nem állanak sem a 67-el, sem a 48-al. Közjogi határvonalat tehát igen bajosan lehet huzni e külön-

Tavaszi hangulat.

Alig mozdult a falevél . . .
A levegő-ég könnyezett,
Könnyei: a harmatcseppek.
Csillogtak a pázsit felett.

A nap fényét fűkröztette
Liget lombja és virága . . .
Olyan szép volt a kelő nap,
Olyan szelid a világa.

Sűrű bokrok, magas fák közt
Sugár sugár szűrődik át
S szerelmesen csókolja fel
Lombok, virágok harmatát.

Héjlyen néző két szemedben
A napnál is szebb fény vagyog:
Valahányszor e fényt látom,
Mgy érzem, hogy boldog vagyok!
Acs Jenő.

Tavaszi fantázia.

Irta: Staudacher Mariska.

— A „Bácsme gyei Napló” eredeti tárczája. —

Régen történt. Talán nem is igaz!
Mielőtt Tavasz királyfi megtartotta bevonulását, kemény harcot kellett vívnia Tél apóval, melyben változó szerencsével győztek. De az életvidor ifju valami csellel ügyesen játszák ki a fáradt öregét s míg az komoran hagyta el a műhelyt, Tavasz kacagva tartotta meg bevonulását.

A királyoknak általában egyedüli törekvésük a népet boldognak tudni.

Tavasz királyfi is, amint a Nap által királylány koronáztatott, alattvalóira gondolt.

Különbféle meglepetést tartott készletben számukra. A fákat csodaszép rügyekkel, fakadozó virágokkal látta el, a mezőre üde zöld szőnyeget borított.

A napok verőfényesekké váltak s csak úgy duzzaszták az ember tüdejét, ami pirt csalt az arcokra. Ropogva nőtt a fű, szállongtak a lepkék, illatoztak a virágok.

A madarakat, melyeket a zord Ősz s a mogorva Tél elűztek, visszahívta. Örömmel jöttek. Jókedvűen, csicseregve keresték fel régi lakóhelyüket, hangos lett tőlük a táj.

A patakokat, forrásokat, tavakat, melyeket

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudtára adni, hogy a „Szentháromság”-hoz címzett ujonnan engedélyezett

gyógytáramat a Csernovics és Bognár-utca sarkán március hó 30-án megnyitom. Kérem a n. é. közönség jóindulatu támogatását.

Kiváló tisztelettel

IFJ. GÁLFY GYÖRGY,

a „Szent-Háromság”-hoz címzett gyógytár tulajdonosa.

böző pártok között és e tekintetben Magyarországon csak egy — hála Istennek — életképességre jutni nem tudó irányzat képez kivételt. A nemzetiségi párt, amely a jövő fenyegető rémeként áll mindig előttünk.

Bármennyire is elképzelhetetlen, hogy a magyar parlamentben élet képességre juthatna ez a párt, mégis a nemzetnek tennie kell róla, hogy az államalkotó magyar elemen kívül minden más nemzetiségi tendencia már csirájában elfojtassék. A magyar parlamentet sohase kell féltetni, hogy ott komolyabb eredményekkel tudnak majd akciót kifejteni, de meg kell védeni magát a nemzetet azoktól, kik kenyérünkön élőködve, ellenünk fordítják fegyvereik élet.

Amikor tehát olyan pártokról van szó, amelyek a hazafiassággal szembeszállanak, legyen az akár a nemzetiségi irányzat, akár pedig az a szociálistikus törekvés, amely egyszerűen a haza fogalmát is tagadásba veszi, ott avatkozzék bele az állam hatalmával és ne kiméljen sem eszközt, sem módot arra, hogy az ilyen demarkcionális politikai határvonalakat eltüntesse a föld színéről.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése

— Saját tudósítónktól! —

Percel Dezső elnök háromnegyedtizenegy órakor nyitja meg ülést. Az elnöki előterjesztések között igen érdekes ügy huzódott meg. Pap Zoltán hires-nevezetes tizezer

koronájáról tett jelentést Percel Dezső. Arról panaszkodott, hogy ezt a pénzt, amit akkora zivatar közben tett a Ház asztalára Percel Dezső, igen szeretnék megkaparítani különböző rendű és rangu hitelezők; igen jó lenne tehát, ha a kincstári jogügyi igazgatónak adnák át. Legyen nála mindaddig, amíg az érte megindult perek véget érnek. A Ház el is fogadta ezt a propozíciót.

Elfogadták ezután harmadszor olvasásban a horvát provizóriumot és az óvadéktörvényt is.

Lengyel Zoltán, Eötvös Bálint, Balogh Mihály, Visontai Soma, Barta Ödön, Pap Géza, Abaffy Ödön, Nagy Sándor és báró Kaas Ivor menetelmi jogát a ház felfüggesztette.

Konkoly-Thege Sándor vitás képviselői tiszteletdíjának ügyét a Ház az igazságügyi bizottsághoz tette át.

Az elnök: Javasolja, hogy a Ház legközelebbi ülését április 12-én tartsa, mert 11-én nemzeti ünnep van.

Felkiáltások a baloldalon: Ohó!

Ugron Gábor: Kinában!

Elnök: Ennek az ülésnek a napirendje: a további intézkedésekről való határozás legyen. (Helyeslés.) Egyben kéri a fölhatalmazást, hogy a szünet alatt a kormány előterjesztését és egyéb dolgokat elintézhesse.

Ugron Gábor: Az elnöknek nincsen joga a kormány előterjesztéseit elfogadni. Ez fontos közjogi kérdés.

Elnök: A kérése a Ház régi gyakorlatán alapul. Ez a fölhatalmazás csak annyit jelent, hogy formális üléseket összehívhat.

Ugron: Gábor: Ez más!

Nessi Pál: A Balaton vize lecsapolása tárgyában interpellálja a földmivelésügyi minisztert.

Tallán Béla: Tudatában van a Balaton fontosságának. Értekezletet szándékozik összehívni, amelyben a kérdést meghányja-vesse. Az ország érdeke az, hogy a Balatont jó karban főtartsák. Mindent meg fognak tenni, hogy a hajózás és a fürdőtelepek s a szomszédos szántóföldek érdekei megóvassanak.

A szende lányka mosolyogva köszönte meg a nem remélt kegyet, de szabadkozott, hogy ő erre ugy sem lenne méltó, hisz csak egy szegény pórleány.

— Mit tesz az!? . . . Te tetszel nekem! Nem ismerem én rangkülönbséget, egyformán virít a természet minden embernek Hanem e nap emlékére, teljesítem bármely kívánságodat.

— Kegyelmes jó királyom, minden nap egy csomó virág az, amit tőled kérek.

— Hisz ez nyílik a kertben, a réten, a mezőn, az erdőben, amennyi kell! Mást kérj!

— Más kívánságom nincs!

Tavaszi király azonban mélyen belát a szivekbe. Tudta jól, hogy a szőke Margaréta meg a szomszéd Pista, aki dúsgazdag legény volt, nagyon jó szemmel néztek egymásra. Csakhogy módosabb lányok is szemvetettek ám a Pista fiura.

A Balaton vizét nem fogják lecsapolni, hanem a szomszédságában levő talajt fogják fölemelni.

A Ház a választ tudomásul vette. Az interpelláló szintén.

Elnök: Jó ünnepeket kívánok a képviselőknek.

Az ülés háromnegyed tizenkét órakor végződött.

A főrendiház ülése.

Szokatlan számban verődtek ma össze a főrendek, hogy elintézzék az ujoncjavaslatokat s az indemnitást.

Gróf Csáky Albin az ülést megnyitva, az elhunyt Windischgrätz herceget parentálta el. Azután nyomban az indemnitás tárgyalásba fogtak. Gróf Zichy Nándor beszél.

Gróf Zichy Nándor: Az indemnitást bizalmi kérdésnek tekinti. A bizalmatlanság nem csak az egyénre, hanem az elvre és helyzetre is vonatkozik sohasem szavazta meg az indemnitást, mert sohasem tartozott a kormánypárthoz. A liberális ellentétben áll a katolicizmussal. Örökké sajnálni fogja a behozott egyházpolitikai javaslatokat. Nem szavazza meg az indemnitást.

Báró Prónay Dezső: Rá akar mutatni a másfél éves obstrukcióra: minden megboszszolja magát. 1868 óta van parlamenti élet, de ennek csak a látszata parlamentáris. Mert az ország ügyeire nem csupán a korona és a nemzet bír befolyással, hanem egy harmadik tényező is: Ausztria. Az folyton zavarólag hat a nemzeti életre. Hiába mondják, hogy nincsen bécsi kéz. Igaz, formailag nincs, de lényegileg van: mert tagadhatlanul vannak olyan tényezők Ausztriában, amelyek a magyar nemzetre befolyást akarnak gyakorolni. Egyenesen valótlanságnak nevezi Ausztriának Magyarországgal való viszonyát. A szabadelvűpárt nem érdemli meg ezt a nevet. Olyan szabadelvűség ez, melyet Bécsben készítettek. Hosszasan foglalkozik ezután azzal, hogy a kormány a nemzetet be akarja olvasztani Ausztriába. A javaslatot nem fogadja el.

a Téli fogva tartott, Tavasz király felszabadítá fogságukból.

Hisz ez már ősrégi szokás. Valahányszor új király lép a trónra, kegyelmet kapnak többé-kevésbé a foglyok is.

A forrás viz tehát vigan bugyogott ki hasadékából, a patak hangosan csergett, a tavak megmosolyogták a kék eget.

S amikor ily nagy változást rögtönzött a földön, pihenésre gondolt. Amde a hatalmas uralkodóknak erre nem igen jut idejük.

Egy szőke lánykát vett észre. Ruhája szegényes volt, de arca bájos, magatartása hercegnői.

Az ifju király megfedkezett a szertartásos formákról, — hisz ő a természet embere — rögtön meg is szólítja.

— Ejnye de kár, hogy királynőre nincs szükségem — minden bizonynyal téged választanálak.

Se szó, se beszéd, a királyfi megajándékozta a leányt, Pista szívével. Szinaranyból volt ez a szív. Margaréta hiába szabadkozott, hiába pironkodott, el kellett fogadnia.

Alig ért haza a szívvél — jelentkezett a gazdája s cserébe kérte Margaréta szívet. Persze hogy megkapta. S mikor Tavasz egy év múlva újra bevonult országába, meg is tartották a lakodalmat.

Az ifju király szerfelett meg volt elégedve művével s azóta ismételteti ezt nagyon sokszor.

Hisz az ő uralma a szerelem időszaka!

De miután nem juttathat mindenkinek szinarany szívet, némelyeknek talmit ad, másoknak meg ezüstöt, sőt osztogat ő rézből, vasból, bádognál és kőből valót is.

Ezért nem olyan szép a nóta vége!!

Legfinomabb

Valódi egyiptomi gliczerin mentes

zigaretta hüvelyek

1000 DARAB

Cleopatra frt 1.10

Diva legfin. egyiptomi parafás 1.60

Kapható

Vig Zsigm. Sándor

könyv és papír

kereskedésében.

Gróf Keglevich István: A szabadelvű párt tulajdonképen a 67 es kiegyezést fentartó párt, tehát az elnevezése helytelen.

A felszólalóknak Tisza miniszterelnök válaszol, mire Zichy Nándor gróf helyreigazítja szavait. Prónay Dezső újabbi felszólalásában a véderő szervezetet közjogi alapon bírálja. Tisza válaszában kifejti, hogy a véderő szervezet harmonizál a kiegyezés szellemével.

A főrendiház a javaslatot részleteiben is megszavazza. Az ujonczjavaslat hamarosan letárgyaltatott és megszavaztatott, mire az ülés $\frac{1}{4}$ 2 órakor véget ért.

A gazdasági munkáskérdés megoldása Bács megyében.

A Bács megyében is divatba jött gazdasági munkás-sztrájkok arra birták Bács megye tekintélyes birtokosait, hogy meghányják és vessék azon módozatokat, amelyek alapján a gazdasági munkáskérdést és cselédügyet saját hatáskörükben megoldják és a munkások elégtelenségének elejét vegyék. Nem a megtorlás útjára léptek tehát a felizgatott cselédséggel szemben, hanem azon álláspontra, hogy ami csak erejükből telik, azt önkényt felajánlják a munkásoknak. Evégből már mult év október havának 25-én összegyűltek a bácskai birtokosok Szabadkán és ezen gyűlésből eredő értekezleteken megállapodásokra jutottak, amelyekről az alább egész terjedelmében közölt jelentés számol be.

Nem dicsérhetjük eléggé a bács megyei gazdák eljárását, akik humánus érzés által vezéreltetve, első sorban saját hatáskörükben önelhatározással igyekeztek a cselédek és aratók helyzetén segíteni és ezzel az elégtelenség forrásait betömní. A bács megyei gazdák, mint azt alább olvashatjuk, a béremelés elvét fogadták el, azonban hogy ez a munkaadókra nézve elviselhetővé váljék, a fokozatosság álláspontjára helyezkedtek.

A bács megyei földérték nagymérvű emelkedése s a földnek gazdak termőereje a bács megyei gazdákat oly áldozatkészségre sarkalták, aminőkre az ország más részeiben mostohább körülmények között levő gazdaságaink képtelenek. A cseléd alapfizetésének megállapítása 420 koronában és ennek fölemelése 10 esztendő alatt egyenkint 6 koronával, úgy hogy 10 év múlva 480 koronára emelkedjék egy cseléd fizetése, minden vármegyében aligha lesz utánozható. A bácskaiak azonban előnyös gazdasági helyzetükben ezt megtehették, mert bár áldozatokat követel tőlük, de ezeket meghozni képesek. Ilyen intézkedések után joggal lehet remélni azt, hogy a Bácskában a cselédség megelégedve lesz helyzetével és nem fog eszközeül kínálkozni azon izgatásoknak, amelyeknek célja a társadalmi rendnek gyökeres felforgatása. És ha mégis dacára humánus eljárásuknak az izgatók sikerrel működne a jövőben is, akkor a bács megyei gazdák föl lesznek oldva ez erkölcsi felelősség alul és nem fogja őket semmi oly vád érhetni, amely más eré-

lyesebb és a humanizmussal nem törődő esz- közök igénybevételére kényszerítenie. Az érdekes jelentés a következőket tartalmazza:

Bács megyei Alkalmi Gazdatanács.

1903. október 25-én Szabadkán, mintegy ötven bács megyei gazda a mezőgazdasági munkások ügyében értekezletet tartott, báró Vojnits István dr. elnöke alatt.

Az értekezlet célja első sorban a mezőgazdasági cselédügy egyöntetű rendezése volt, hogy az esetleges sztrájkra szolgálható okok megszüntetessenek és a cselédek során segítve legyen.

A fizetésrendezés megvitatásánál az ország minden vidékéről beszerzett cselédbérek adatai szolgáltak alapul. Ezen adatok összehasonlítása után kitűnt, hogy vidékünkön szokásban volt cselédbérek magasabbak voltak a más vidéken szokásos béreknél. Például: a cselédbérek, mindent betudva: a felső megyékben 240—300 korona között váltakoznak Biharban 400 koronáig emelkednek, Pest megyében 300—360 korona között ingadoznak sőt a belterjesen gazdálkodó nyugati megyékben, mint például Vas megyében sem érik el a 400 koronát, Erdélyben 260—300 korona között váltakoznak.

A fáradhatatlan buzgóságú elnök felszólalásának és Törley Gyula előadó előterjesztésének, valamint többek hozzászólalásának intenciói folytán a cselédek helyzetének javítása érdekében, egyöntetű fizetésben állapodtak meg, mely megállapodás egyszersmind béremelést és jelent.

Ezen megállapodás szerint, az alapfizetés a naturáliákkal együtt 420 korona értéket tesz ki. Továbbá:

a) 10 évig évenként 6 korona készpénz fizetés emelés, míg a készpénzfizetés a 120 koronát el nem éri.

b) Azon cselédeknek, kiknek eddig ennél nagyobb fizetésük volt, az mint szerzett jog meg nem változatható és amennyiben a régi cselédek fizetése az alapfizetésnél csekélyebb, vagy az alapfizetéssel egyenlő volna, már a következő évben a béremelést megkapják.

c) Azon gazdák, kik ezen megállapodásokat elfogadják, azoktól a gazdaktól, kik ezeket szintén magukévá teszik, a több évig szolgálatban volt cselédekkel kölcsönösen olyan fizetéssel is fölfogadhatják, mint amilyen fizetésük az előző helyen az utolsó évben volt. de többért nem.

d) A 10 éven felül szolgáló cselédek esetleges bérjavítása a gazdák mindenkori belátására bízatik, mert ily idő után a jó cseléd már mintegy családtagul tekintetik.

e) A gabonánál a súly vagy pesti mérő szerint leendő kimérés a cselédség többségének óhajta szerint teljesítendő.

f) A szalonna és sónak természetben vagy pénzben való kiadása a gazda belátására bízatik.

g) Az eddig szokásos negyedévenkénti mérés helyett 2—2 havonként eszközöltessék a bérek kiadása. Azonban tekintetbe véve az egyes gazdaságokban fenálló körülményeket

és régi szokásokat, ez kötelezőnek nem mondatik ki, hanem a gazdák tetszésére bízatik.

h) Ajánlatos a több évig szolgálatban álló, példás magaviseletű cselédeknek a segélypénztárba rendes tagul való beiratása, mely azonban mint különleges jutalom tekintésék és a gazda mindenkori belátásától függjön.

i) A gazdasági cseléd fogadásnál ott is, ahol eddig szokásban nem volt, föltétlenül kitöltendő, hogy a cselédek bármiféle, a gazdaság keretébe tartozó munkákat tartoznak teljesíteni s az esetleges rendkívüli munkákért külön díjazást nem követelhetnek s esetleges jutalmazása teljesen a gazda belátására bízatik.

Ezen értekezlet kiküldött továbbá egy kilenc tagból álló bizottságot, a többi munkáskérdésben belátása szerint való intézkedések végrehajtására.

A bizottság Piukovits József országgyűlési képviselő elnöke alatt megállapította a további teendőket és több munkásügyet felkaroló fontos kérdésben irányt szabott.

Az aratómunka kérdésben javaslata a következő:

1. Az aratókkal a szerződés az 1898. II. tc. szellemében köttessék, mely kizár minden ingyenesnek látszó, kamat- vagy rabatmunkát és biztosítja a munkást egy tisztességes minimális keresetről.

Miért is felszólítjuk gazdatársainkat, hogy aratási szerződéseiket ennek értelmében kössék meg és a munkadíjat akár pénzben — mely mint a korszellemnek megfelelőbb mindinkább tért hódít — akár bizonyos hányadrészben állapítanak meg, kizárólag az aratásért 100 korona minimális díjazás feleljen meg, körülbelül 10 láncot (a 2000 négyszögöl) számítva egy arató párra.

Ha azonban az arató-munkásokkal egyéb munkák is köttetnének ki, ezen munkák a szerződésben külön-külön felsoroltassanak és díjazásuk részletesen meghatározassék,

2. A megkötött szerződéstől gazdatársaink még alsóbbrendű kérdésekben se térjenek el. Ez kötelező.

Az aratás folyamának minden körülmények közötti biztosítására a bizottság kellő számú munkásokról gondoskodik, kiknek egy része már az aratás kezdetén rendelkezésre fog állani.

Azon gazdatársaink, kik segélymunkásokra esetleg igényt tartanak, levélileg kötelezzék magukat arra, hogy amennyiben szerződészegés következtében munkásokra lenne szükségük, a tartalékmunkásokat fogják igénybe venni, természetesen a megállapított feltételek mellett. Ha azonban a tartalékmunkásokra szükségünk nem leendő, a felmerülő költségek birtokarányban lesznek viselendő.

3. Az aratási munkák minden körülmények között leendő biztosítása céljából ajánljuk, hogy gazdatársaink tartalékként aratógépeket és pedig lehetőleg magyar gyártmányt szerezzenek be. A gépmunkánál szükség esetén a selejtesebb munkaerő is felhasználható. Nem célunk a gépmunkával a kézi munkát kiszorítani, csakis az aratási mun-

Dr. Heiszler J.

ORVOSTUDOR VIZGYÓGYINTÉZETE

~ SZABADKÁN, Mária-Terézia-park ut. ~

Telefon szám 211 ————— Telefon szám 211

Gyógymódok: vizcúra, massage, szénsavas fürdők (nauheimi) orvosi-torna és villanyozás.

Javalva: Almatlanság-, főfájás-, szédülésnél; idegesség- és idegfajdalmaknál. Emésztési zavaroknál, főképen székrekedésnél. Rheumánál. Szénsavas fürdők (nauheimi) kitünő hatású a szív és véredény betegségeinél.

kák lefolyását biztosítani és az arató munkásban azon tudatot ébren tartani, hogy szerződéses esetén munkája egyébként is pótolható.

A bizottság jó minőségű gépeknek jutányos árón leendő beszerzéséről kívánatra gondoskodik.

4. A feles, harmados és negyedes kukoricaművelést az aratórészszel kapcsolatosan nem ajánljuk, mert ezen felületes művelési mód sem a gazdára, sem a munkásra kielégítő eredményt nem mutat. De tekintetbevéve az egyes gazdaságok különleges viszonyait, ez kötelezőnek nem mondatik ki.

Ezen adatokból világosan látható, hogy a bácsmegyei gazdák által megkísérelt munkásügyrendezés a humanizmus útján halad.

Szervezkedésük kartelnek vagy mások kizsákmányolására szolgáló mozgalomnak nem tekinthető, mert ezt a javaslatok célja megcáfolja.

A javaslatok a mezőgazdasági munkásokról való atyai pondoskodást foglalják magukban és a józan, szorgalmas, jómagaviseletű munkásoknak tisztos megélhetést óhajtanak biztosítani.

Búcsú Tháliánktól.

Tháliánk kapuja ma becsukódik. Színészeink utrakészen; holnap reggel ki oda, ki amoda; tán egy jobb hazába, avagy tán mostoha gerendák alá — ki tudja? Ember sorsát Isten vezérli, a színművészet vándorló munkásaiét a rendező, az igazgató és a nagyközönség kegye intézi. Óhajtuk, hogy a társulattól végleg távozó tagok új otthonukban megelégedést és sok dicsőséget arassanak; a visszatérő tagok pedig ne feledjék el, hogy Szabadka műpártoló közönsége elismeréssel adózott művészetüknek s igyekezzenek azt jövőben is kiérdemelni.

Az 1903/904. szini idényben 163 előadás tartatott, melyekből népszínmű 24, vígjáték 12, dráma és tragédia 23, történelmi színmű 6, operette és énekes vigj. 98 előadásban került színre. Ujdonságok: *Sötétség*, erzdeti színmű, *A titok*, vigj. *Drótostót*, operette. *A tavasz*, operette. *Éjjeli menedékhely*, jelenetek a mélyből. *Udvari kaland*, eredeti vig dalosjáték. *Flirt nagysám*, vigj. *Aranyhíd*, vigj. *Vándorlegény*, operette. *Egyenlőség*, fantasia. *Hajduk Hadnagya*, operette. *Sursum Corda*, színmű.

Az előadások, kevés kivétellel, pontossággal történtek s ha figyelembe akarjuk venni, hogy hetenkénti nyolc előadás mindig ugyanazon személyzettel, mennyi tanulást, mennyi próbát igényel, akkor épen méltányosaknak kell lennünk, vagy helyesebben elnézőknek az előfordult gyengébb előadások iránt, mérlegelve azt, hogy a jelenlegi anyagi bevételek mellett a szabadkai színház nagy igényeket tápláló művészeket nem fizethet.

Az operettek egyáltalán jól betanulva mentek, ezek előadásai élvezetet nyújtottak, mi részben a megfelelő soló erők, részint a mindig jól betanított karszemélyzetnek tulaj-

donítandó, ez utóbbi ismét az ügyes és fáradhatlan szorgalmu karnagyunk érdeme.

Megjegyzésünk az, amit az igazgatóság kiváló figyelmébe ajánlunk, hogy a megmaradt erőket, illetve színtársulatot igyekezzenek a nyáron akkép kiegészíteni, hogy jövőre a közönséget teljes követelményeiben kielégíthesse. Az igazgató — mint ő maga hirdeti — nem újabb modern igazgató — hanem derék becsületes ember, kinek több évtizedes multja van, ismeri a színészetet, ismeri az igényeket és nem fogja tagjait szélnek eresztetni, mint az újabb modern színigazgatók egynémelyike; szóval szellemi és anyagi garantiát nyújt.

Most még egyet színházlátogató közönségünkhöz. Mi nekünk a színház? Anyagilag olcsó sziv- és kedélynemesítő multság, de ezenfelül speciális viszonyainknál fogva városunkban valóban a hazai nyelv terjesztője, illetőleg fejlesztője s mindenekfelett a magyar nemzetiségi eszme meggyökeresítője. E tényezőt ápolnunk kell! Ne higyük, hogy bármely színigazgató csak azért jó hozzánk, hogy ezen hazafiui erényeknek áldozzon, ó nem! A színigazgató és társulata hus- és vérből való emberek, kik szomjuhózzák ugyan az erkölcsi elismerést, de első sorban mégis élni akarnak, a mindennapi munkájuk keretében befoglaltatik az is: Add meg nekünk mindennapi kenyereinket!

E kenyeret a város közönsége adhatja, az a közönség, amelynek ősei ötven év előtt, az elnyomatás gyászos korszakában, birtak annyi erkölcsi bátorsággal, vagy amit előbb kell vala említenem, *hazafiui kötelességgel*, hogy kaszánya helyett első sorban a magyar színművészetnek emeltek otthont; oly otthont, amelyből Blaha, Hegyi Aranka stb. nagy nevű művésznőink és művészeink nevei ékesítik a magyar nemzeti színészet történelmét.

Adja Isten, hogy Szabadka közönsége ötven év múlva is dicsekedjék, hogy a magyar színészet kiváló tagjainak itt ringott művészi bölcsője.

Coloradó.

H I R E K.

Virágvasárnap.

E nappal veszi kezdetét a kath. Egyház husvéti ünnepszorozata. A Megváltás szent mysteriumának ünneplése, midőn az egész keresztény világ könnyes szemekkel tekint föl a Golgothára, a hol lejátszódott az az isteni dráma, melyből az emberiség üdve fakadt. Már kétezer év folyt le a mulandóság tengerébe, de azt a jelenetet, midőn az Ártatlan meghalt az egész emberiségért, nem felejtik el soha; és mennél tovább ragadnak az idő szárnyai, annál hatalmasabb vonásokkal tárul fel előttünk ama véres tragoedia, a keresztnek felmagasztalása.

A Virágvasárnap annak az ünnepe, midőn Jézus bevonult Jeruzsalembe és hívei nagy lelkesedéssel fogadták a

város kapujánál. Ruháikat terítették eléje, palmaágakat szórtak az útjára s azt zengték feléje: Hosanna filio David! Hosanna David fiának! Áldott ki az Ur nevében jó. Ami templomainkban palma helyett barka ágakat szentelnek s a hívők ily barka ágakkal kezökben kerülik meg a templomot. A tavaszi légben messze csendül az ének, s a harangok bugása messze-messze kiszáll a tájak felett. Verőfényes napsugár önti el az ünneplő arcokat s az áhitat szárnyain emelkedik a lélek a tisztább régiókba, Isten felé. E pillanatban a menet megáll; a templom ajtaja a pap előtt bezáródik. Sz. Dávid panaszos zsoltár hangjai hangzanak a pap és kántor ajkain; mikor azután a pap háromszor megkopoktatja a templom ajtót a kereszttel, a hatalmas ajtószárnyak feltárnak s a sereg a templomba vonul, mintha közöttük lakoznék Krisztus szelleme, mely azt sugja nekik, hogy a menyország is a sz. kereszt-halál árán tárult fel.

A mise alatt a kar Krisztus szenvedését (a passiót) éneklí sz. Máté evangelistának írása szerint.

A sz. szertartsok 9 $\frac{1}{2}$ órakor veszik kezdetüket a sz. Teréz templomban.

A Gazdakör közgyűlése.

A szabadkai gazdakör elnökségétől a következő meghívót vettük közlés végett: „*Meghívó.* A szabadkai gazdakör f. évi ápril hó 4-én d. e. 10 órakor tartja évi rendes közgyűlését, melyre a kör tagjai ezennel meghivatnak. Szabadka, 1904. év március hó 26. Dr. Lipozencsics Lázár elnök.“

— **Uj belmunkatársunk.** *Siebenburger* Károly, főgymn. nyug. tanár, a kedvelt író a mai naptól lapunk belmunkatársa lett. Örömmel tudatjuk olvasóinkkal, hogy szűkebb hazánk egyik legrégebb kultur-harczosa.

— **Személyi hírek.** *Bosnyák* Zoltán miniszteri osztálytanácsos a tegnapi esti gyorsvonattal városunkba érkezett. — Kersch Mihály, a kath. legényegylet elnöke 3 heti tartózkodásra Rómába utazott, hogy részt vegyen a Nagy Gergely 13. centenáriuma alkalmával rendezendő ünnepeken. Nagy sz. Gergely megteremtője az Egyház szertartásai alkalmával használt Gregorián éneknek. Az egész világból összeseregglő egyházi zenészek fogják ez alkalommal az egyházi zene legszebb darabjait előadni.

— **A városi tisztviselők mozgalma.** Az állami és vármegyei tisztviselők után a városi tisztviselők is országszerte erélyes akcióba lépnek fizetésjavításuk érdekében. Egyszerre három helyről is érkezett törvényhatóságunk fejéhez a tisztviselők felhívása, a megindított mozgalom pártolása érdekében, Kolozsvár, Esztergom és Sátoralja-Ujhely törvényhatósági alkalmazottai (tisztviselők, altisztek és szolgák) intéztek kérelmet városunk tiszt-

 JOÓ-FÉLE
VIZGYÓGYINTÉZET
A GŐZFÜRDŐ TELEPÉN.

Gyógymódok: vizcúra: ülő-félfürdők, ledörzsölések, massage, szénsavas fürdők (nauheimi cura).

Javalva: ideggyengeség, = álmatlanság, ideges főfájás, szédülésnél, idegfájdalmaknál, emésztési zavaroknál, a sziv és vérérdények megbetegedéseinél (nauheimi cura).

Részleges és teljes villanyos fényfürdők. specificus és biztos gyógymód rheumatismus ellen. Nagyon mérsékelt árak!

viselőihez, hogy a kormányhoz feliratot intézzenek, hogy a fizetés rendezés szükségességét ugyanazon irányelvek mellett, mint amelyek a vármegyei tisztviselők fizetésrendezésére vonatkozó törvényjavaslatban foglaltak, sürgősnek ismerje el és rendelkezék, miszerint ezen égetően fontos kérdés rövid határidőn belül törvény alkotásával közmegelegedésre megoldassék. — A fizetésrendezés kérdésének megoldása állami segítség mellett az egyedüli mód, a melylyel ez a régi baj alaposan és méltányosan sanálható lenne.

— **Hírek az Egyházmegye köréből.** Mint halljuk, a már nyár óta üresedésben álló bács-almási plébániát a komposzessoratus e hó 29-én fogja betölteni. — Báthmonostori plébániára a kalocsai érsek, meddő lévén az első konkursus, ápril 10. határnapal újabb pályázatot hirdetett.

— **A szabadkai zenede dicsősége.** Városi zenedénknak egyik nagytehetségű volt növendéke ismét dicsőséget szerzett tanárainak és szülővárosának. *Kovács* Jánost, aki zenedénkben nyerte kiképezését, a közelmúlt napokban a m. kir. operaház zenekarának első klarinétistájává nevezte ki a belügyminiszter. A jeles zenész *Hickits* zeneakadémiai tanár helyét tölti be a zenekarban.

— **Az ügyvédi kamara közgyűlése.** A tagok élénk érdeklődése mellett tegnap délelőtt tartotta meg a szabadkai ügyvédi kamara évi rendes közgyűlését *Paukovics* Andor kamarai elnök elnöklete alatt. Az ülés elején az elnök meleg hangon adózott a kegyeletnek a kamara egyik legérdemesebb tagjának dr. *Schäffer* Mórnak elhalálása alkalmából és a közgyűlés egyhangu hozzájárulása alapján elhatározatott, hogy a kamara átiratilag fejezi részvétét az elhunyt családja irányában, a temetésen küldöttségileg képviselteti magát és koszorút helyez a ravatalra. Az igazságügyminiszterhez intézendő évi felterjesztés és néhány indítvány letárgyalása után a közgyűlés véget ért.

— **Esküvő.** Dr. *Kuthy* Béla Rácmilitics község orvosa kedden f. hó 23-én esküdt örök hűséget *Sztrilich* Etelka urleánynak, *Sztrilich* Sándor és neje bájos leányának. Az esküvőn nagyszámu és előkelő közönség volt jelen.

— **Az izr. hitközség vendégei.** Az orsz. izr. irodalmi társaság által holnap délután a Pest szálloda nagytermében megtartandó felolvasás résztvevői dr. *Veneiáner* Lajos *Tábori* Róbert és *Szilágyi* Béla a holnap déli vonattal érkeznek meg a fővárosból. A vendégeket az izr. hitközség előljárósága és a rendező bizottság fogadja. A felolvasás délután fél 4 órakor veszi kezdetét. Este 8 órakor az izr. hitközség Batthyányi-utcai házában diszvacsoza lesz a vendégek tiszteletére.

— **Schäffer Mór dr. halála.** Városszerte mély megilletődéssel vették az ügyvédi kar kiváló tagjának hirtelen bekövetkezett halálát. A város számos középületeire, egyesületi és intézeti helyiségekre kitűzték a gyász jeléül a fekete lobogót és a mélyen sujtott családot egymás után keresik fel a tisztelők és jó barátok egész tömege. Az izr. hitközség tegnap rendkívüli ülést tartott, amelyen határozatba ment, hogy részvétiratot intéz a családhoz, a ravatalra koszorút helyez és a temetésen testületileg résztvesz. A kereskedelmi és iparbank gyászjelentést adott ki és koszorút helyez ravatalra. A temetésen, amely

holnap délelőtt fél 10 órakor megy végbe, az ügyvédi kamara nevében dr. *Révész* Ernő titkár mondja a bucsubeszédet. A család a következő gyászjelentést adta ki:

Dr. *Schäffer* Mórné szül. *Herzfeld* Malvin a maga és gyermekei: dr. *Schäffer* Adorján és *Schäffer* Jolán férj. *Kemény* Ferencné nevében mély fájdalommal jelenti, hogy feledhetetlen jó férje, illetve édesatyjuk dr. *Schäffer* Mór ügyvéd, városi értékképviselő, a szabadkai Kereskedelmi és Iparbank jogtanácsosa 62 éves korában, boldog házasságának 28-ik évében f. évi március hó 24-én d. u. fél 6 órakor övéinek nagy bánatára elhunyt. Hült teteme a Batthyányi-utcai gyászházból március hó 27-én délelőtt 10 órakor fog az izr. temetőben nyugovóra helyeztetni. A drága halottat siratják még unokája: *Kemény* Pistika, veje: *Kemény* Ferenc, testvérei: dr. *Schäffer* Dénes és *Antonovich* Sándor, továbbá sógorai, sógornői és nagyszámu rokonság. Szabadkán, 1904. március hó 25-én.

— **Kinevezés.** Szunarits János bodrogmonostorszegi irnok-végrehajtó, a bajai telekkönyvi hivatalhoz irnokká neveztetett ki. Az ekkép megüresedett állás rövid idő mulván választás utján fog betöltetni.

— **Számonkérőszék a megyénél.** *Latinovits* Pál főispán szerdán és csütörtökön megvizsgálta a vármegye központi tisztikarának működését. A vizsgálat eredménye nagyon szép volt, amennyiben, mindenütt rend és az ügyek gyors elintézése tapasztatott.

— **Valótlan hír.** A lapokban az a téves hír jelent meg, hogy *Khuen-Héderváry* minisztert temesvári útjában *Vojnits* Sándor orsz. képviselő is kísérte. Ez a hír teljesen a légből kapott, mert *Vojnits* Sándor ott nem volt, aminek cáfolatát egyébiránt már a budapesti lapok is hozzák.

— **Halálozás.** Váratlan haláleset keltett általános részvétet a városban. A halál egy derék embert sodort el az élők sorából *Geiger* Miksa a *Taussig* Vilmos cég üzletvezetője ma délután fél ötkor rövid pár napi szenvedés után meghalt. Még napokkal ezelőtt semmi baja sem volt. Meghülés folytán ágyba kellett feküdnie, és eleinte jelentéktelennek látszó tüdőgyulladás halálát okozta. A korán elhunytat nagyszámu családtagok gyászolják.

— **A Szabadkai Kereskedelmi Egyesület** IV. rendes közgyűlését 1904. évi április hó 10-én délelőtt 11 órakor az egyesület helyiségében fogja megtartani. A közgyűlés tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó. 2. Két jegyzőkönyvhitelesítő kirendelése. 3. Zárszámadás és költségvetés előterjesztése. 4. Számvizsgálók jelentése és fölmentvény megadása. 5. Alelnök, hét választmányi tagnak 3 évre, 1 választmányi tagnak 2 évre és három számvizsgáló választása. 6. Házbérszerződés jóváhagyása. 7. Esetleges indítványok.

— **Félévi vizsga a földműves-iskolában.** A szabadkai földműves-iskola folyó tanévi félévi vizsgáját februr hó 28-én d. e. 9 órától kezdve tartja meg, megyre a t. c. érdeklődők ezennel meghivatnak.

— **Dr. Singer Bernát** főrabbi pénteken délután Bajmokra érkezett és szombaton a nagyünnepek előtti hitszónoklatát megtartotta a hivek előtt.

— **Az ipartestület közgyűlése.** A szabadkai általános ipartestület tegnap tartotta évi rendes közgyűlését *Pausits* János elnöklete alatt. Az elnöki jelentés kapcsán tár-

gyaltatott az előljáróság ama javaslata, hogy az 1905-ben rendezendő ipari- és mezőgazdasági kiállítás költségeihez a testület semmivel se járuljon hozzá. És dacára dr. *Reisner* Lajos és *Fülöp* Lajos alapos érveléseinek, a városunk érdekeivel határozott ellentétbe helyezkedő javaslat elfogadtatott. Az 1903. évi zárszámadás és az 1904. évi költségvetés tudomásul vétetvén a könyvtárnok jelentése következett, amely szerint a testület könyvtárában 517 kötet van, a melyeket 380-an vettek igénybe a testület tagjai közül. Az iparhatósági megbizottaknak az előljáróság által pártolólalag előterjesztett azon indítványa, hogy 1905. évtől kezdve az évi jelentéssel és zárszámadással együtt a testület összes tagjainak iparáganként összeállított névjegyzéke és lakása kinyomattassék és a tagok közt szétosztassék, egyhangulag elfogadtatott. Ezután a választások ejtettek meg a következő eredménnyel: Elnök: *Pausits* János, előljárósági tagok: *Mayland* György kádár, *Polyakovics* Antal papucos, *Bojnicky* Lukács bocskoros, *Andrássy* György szijgyártó, *Hammang* József puskaműves, *Kunszabó* Mihály sütő, *Tikviczky* János szuró, *Gönczi* Károly órás, *Kovács* István cizmadia, *Pausics* Szilveszter köteles, *Vida* György bognár, *Szaghmeiszter* Gyula női szabó, *Fiedor* József kocsigyártó, *Kuthy* György mészáros, *Gálik* J. bádogos, *Gergely* J. szabó, *Hoszmann* János kovács, *Hadnagy* Mihály kőműves, *Manheim* Márk szabó, *Kalmár* András ács, *Tóth* Lajos cipész, *Zódi* János szűrszabó, *Sefcsics* Lajos asztalos, *Flesch* Gyula cipész, *Gergics* Lukács szabó, *Deák* István lakatos, *Vida* István kaptafa készítő, *Hermann* Frigyes cukrász, *Antonovits* János borbély, *Moldoványi* József asztalos. Póttagok: *Molnár* István papucos, *Jákics* Mihály asztalos, *Dorozsmai* Benjámín kovács, *Krix* István kádár, *Bezzeg* Albert szuró, *Szikra* Pál csizmadia, *Gál* István csizmadia, *Hajdu* Károly kefekötő. Számvizsgálók: *Arnold* Pál cipész, *Bartek* Károly rézsműves és *Fülöp* Lajos lakatos.

— **Felhívás a bácsmegyei cséplőgép-tulajdonosokhoz.** „Bácsmegyei cséplőgép-tulajdonosok kölcsönös tűzkár és baleset ellen biztosító társasága, mint szövetkezet” címmel biztosítási intézetet akarunk alapítani, melynek célja: kölcsönösség utján a megye területén levő cséplőgépeket, azokhoz tartozó felszerelést tűz ellen; gépészt, tüzelőt, két etetőt, két kéve adogatót baleset ellen, úgy a mint az általános munkás biztosításnál biztosítva vannak, biztosítani. E szövetkezetet még a tavasz folyamán óhajtjuk megalkotni, hogy a gépek még a tavasz folyamán biztosíthatók legyenek. Ezen intézménnyel megakarjuk menteni a cséplőgép tulajdonosokat azon óriási adótól, melyet a biztosító társulatoknak évenként a géptulajdonosok fizetnek; megmentjük pedig az által, hogy a szövetkezetet kölcsönösség alapjára fektetjük; mely szövetkezet nem nyereszkeedésre alakul, hanem célja kizárólag saját tagjai érdekeinek előmozdítása. A szövetkezet az okvetlenül szükséges kezelési költségeken és házbéren, valamint szakismeretet s különös munkát igénylő pénztári, titkári s jegyzői állásokkal összekötött fizetésen kívül más kiadásokat nem fog teljesíteni és így az eddig fizetett biztosítási összegekből az utazó ügynökök jutalékai, a biztosító társulatok részvényeseinek óriási osztalékai a

cséplőgéptulajdonosok zsebében maradnak. A mennyiben valamely gép biztosítva van már, munkásaira nézve az illető géptulajdonos már most beléphet a szövetkezet tagjai közé. Szives véleményét a megalkotandó szövetkezetre vonatkozólag legyen szives mielőbb alulírott dr. Veréb Gyula címere beküldeni, mert a közgyűlést még április 24-én megakarjuk tartani s a géptulajdonosok véleményei a megalakulásra döntő befolyással lesznek. Kelt Szabadkán, 1904. március hó Dr. Veréb Gyula, Szabadka, Damjanics-utca 120. Pfeiffer János, földbirtokos és cséplőgéptulajdonos Bajmokon.

— **A szegedi kereskedelmi és iparkamara ülése.** A szegedi keresk. és iparkamara e hó 29-én ülést tart, melynek tárgysorozata a következő: 1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiküldése. 2. Elnöki jelentések. 3. Titkári jelentés az iroda tevékenységéről. 4. Interpellációk és indítványok. 5. A kereskedelemügyi miniszter ur 541. sz. leirata a közös hadsereg részére szállítandó 1904. évi lábbeli szükséglet fölosztásáról. (Az elnökség jelentésével). 6. A kereskedelemügyi miniszter ur 6659. sz. leirata Priglevicza-Szent-Iván község kérvényének véleményezése ügyében. (Az iparosztály javaslatával.) 7. A kereskedelemügyi miniszter ur 10667. sz. leirata Hmvasárhely kéményséprői szabályrendeletének véleményezéseért. (Az iparosztály javaslatával.) 8. A kereskedelemügyi miniszter ur 12724. sz. alatt véleményt kíván Bajsa községnek a hetivásárjára állatfelhajtási engedélyt kérő folyamodása ügyében. (A közös bizottság javaslatával.) 9. A kereskedelemügyi miniszter ur 14607. sz. leirata a szegedi paprikával üzött visszaélések ügyében. (Az elnökség javaslatával.) 10. A kereskedelemügyi miniszter ur 14673. sz. leirata Szentes város kéményséprési szabályrendelete ügyében adandó véleményért. (Az iparosztály javaslatával.) 11. A kereskedelemügyi miniszter ur 16939. sz. leirata, melylyel véleményt kíván Óker község négy országos vásárt kérő folyamodásáról. (A közös bizottság javaslatával.) 12. Szeged város tanácsának átirata, melylyel véleményt kér a módosított kövezetvám díj-szabásról. (A közös bizottság javaslatával.) 13. Szeged város tanácsának átirata a Wodiáner-alapítványi segélyek elosztásának véleményezéseért. (Bizottsági javaslattal.) 14. A debreceni kamara átirata a hadsereg terményszükségletének szállítása ügyében tett fölterjesztése pártolásáért. (A közös bizottság javaslatával.) 15. A hódmezővásárhelyi ipari és mezőgazdasági kiállítás rendező bizottságának átirata a kamara támogatásáért. (Az elnökség javaslatával.) 16. A győri kamara pártolás végett megküldi az ipartestületektől adóztatási célokra követelt segéd-kimutatások szolgáltatása ügyében tett felterjesztését. (Az iparosztály javaslatával.) 17. A magyar hálalók országos egyesületének átirata. (A közös bizottság javaslatával.) 18. A szegedi nőiparegyesület kérvénye a nőipariskola támogatásáért. (Az elnökség javaslatával.) 19. Az iparosztály javaslata a kisiparosok által szállított katonai lábbelik árának méltányos fölemelése ügyében. 20. Több csurogi kereskedő beadványa a községben fenálló kilenc fogyasztási szövetkezet versenyéről. (A közös bizottság javaslatával.) 21. Az elnökség jelentése a kerületi államsegélyben részesült iparosainak egy éviműködéséről.

— **Uj tüzoltó főparancsnok.** Az adai tüzoltóegylet főparancsnokává Ofner József ottani gőzmalomtulajdonost választotta meg. Az új főparancsnok tiszteletére a tüzoltótestület József napja alkalmából fáklyás menetet rendezett.

— **Missio Bács-Topolyán.** Vármegyénk e hatalmas községe szép, új templomot fog kapni a tavasszal. Mielőtt azonban a régit lebontanák, a községet a templomtól vallásos szertartásokkal, sz. beszédek tartásával bucsuztatják el. A sz. beszédeket husvét utáni héten, javarészt a szabadkai hitoktatók tartják.

— **Öngyilkos huszárfőhadnagy.** Budapesten a József főherceg laktanyában öngyilkossági kísérletet követett el egy fiatal katonatiszt. Cornides Sándor, az első számú honvédhuszárezred főhadnagya mellbe lőtte magát és most súlyosan megsebesülve fekszik a helyőrségi kórházban. Cornides ezernyolcszázkilencvennyolcban lett főhadnaggyá a negyedik számú kecskeméti honvédhuszár ezredben s mikor az ezredet hozzánk áthelyezték ő is Szabadkára került. Igen sokan ismerték és szerették a hatalmas megjelenésű katonatisztet előzőkeny modoráért. Végzetes tettének híre bizonyára nálunk is nagy részvétet fog kelteni. Tőlünk körülbelül ezelőtt két évvel helyezték át Budapestre a József főherceg laktanyába. Az eset katonatiszti körökben nagy feltűnést keltett, mert Cornidest mindenki pontos és jó katonának ismeri. A katonai hatóságok nagyon titkolják az esetet.

— **A szabadkai kereskedő ifjak társulata** f. é. április hó 10-én d. u. 3 órakor a következő tárgysorozattal tartja meg évi rendes közgyűlését. — 1. Elnöki megnyitó. 2. jegyzőkönyvi hitelesítők kijelölése. 3. Titkári jelentés. 4. Pénztáros jelentése. 5. A számvizsgáló bizottság jelentése és a felmentvény megadása. 6. Esetleges indítványok. 7. Az üresedésben lévő állások betöltése.

— **Városi földek bérbeadása.** A város tulajdonát képező bajmok-kaponyai ugarföldek bérbeadására ma lett megtartva az árlejtés *Lyubibratich* Kelemen gazdasági tanácsnok személyes közbenjöttével. Az árlejtés eredménye igen kedvező, amennyiben a bérletösszegeknél a tavalyinál jóval magasabb átlag éretett el.

— **A szabadkai kereskedő ifjak társulata m. e. betegsegélyző pénztára** a f. hó 20-ára hirdetett közgyűlését f. é. április hó 10-én tartja meg d. u. 2 órakor a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Jegyzőkönyvi hitelesítők kijelölése. 3. Igazgatósági jelentés. 4. Pénztáros jelentése, 5. Orvos jelentése. 6. Felügyelő bizottság jelentése s a felmentvény megadása. 7. Indítványok. 8. A alapszabályok értelmében kilépett igazgatósági tagok helyett 7 új igazgatósági, 1 pénztáros, 1 ellenőr és 4 felügyelő bizottsági tag megválasztása.

— **A bácsmegyei telefon ügyében** Latinovits Pál főispán április második felében széleskörű tanácskozmányt hív egybe, melyre a birtokos, kereskedői, ipari és tisztviselői osztály számos tagja kap meghívást. Az ankettnek az lesz főleg a feladata, hogy a miniszterium által a telefonüggyel szemben támasztott ama követelésének feleljen meg, hogy a megye minden községében legalább 3 telefonállomás létesüljön.

— **Az ujvidéki izr. hitközség** új templom és új iskola építését határozta el, minek költségei körülbelül 400,000 koronával lettek előirányozva. E költségek egy részé-

nek fedezésére gyűjtést indítottak, mely mindjárt első nap 50,000 koronán felüli összeget eredményezett.

— **Csöd Cservenkán.** A zombori törvényszék Méder Henrik cservenkai kereskedő ellen elrendelte a csödot. Tömeggondnok dr. Czeisel Lajos ügyvéd.

— **Építő munkások bálja.** A magyarországi építő munkás segédek szabadkai csoportja 1904. április hó 4-én Husvét második napján saját helyiségében (Csokonai tér) világpostával egybekötött táncvigalmat rendez.

— **Fölmérések a megyében.** A pénzügyminiszter megállapította a szegedi fölmérési felügyelőség ez évi munkarendjét. E szerint a szegedi kataszteri felügyelőség ez évben Csanád és Bács-Bodrog vármegyében végez helyszinelési munkálatokat. Bács-Bodrog vármegyében pedig Bácscséb, Óbecse, Járek, Bácsföldvár, Szilbás és Gyurgyevó községekben végez a hivatal fölméréseket. A hivatal a munkálatokat ez évi május hó 1-én kezdi meg.

— **Kizsebelt részeg ember.** Molnár Lajos tompa-körösi lakos panaszt tett a rendőrségnél, hogy ittas állapotában ismeretlen tettes 50 koronát kilopott a zsebéből.

— **Pótvásár.** A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy *Bács* községben a f. é. március 14-ére esett, de elmaradt országos vásár helyett f. évi március hó 28-án pótvásár tartassék.

— **Haladó község.** Mohol község képviselő testülete legutóbbi közgyűlésén szegényház építését és 4000 korona költségelőirányzattal ártézi kut furását határozta el.

— **Nagy ékszerlopás.** A rendőrségnél erélyes nyomozás folyik egy helybeli magánháznál elkövetett nagy ékszerlopás tettesének kézrekerítése iránt. Az érzékeny kárt szenvedett panaszos özv. Fezekas Ferencné helybeli magánzónő, a ki ma délelőtt jelentette be a rendőrségnél, hogy távolléte alatt nyitva hagyott lakásán az ékszerszekrényből ismeretlen tolvajok egy férfi aranyórát és láncot, egy ezüst órát egy férfi aranygyűrűt piros és egyet kék kővel, egy arany karikagyűrűt, egy női aranygyűrűt 3 opál kővel egy női gyűrűt tej kővel és 3 darab 20 koronás aranyat elloptak.

— **Utonállás.** Schopper András bajmoki földesgazda csütörtökön estefelé tanyájáról 3 éves fiával kocsin a községben lévő házába akart bejönni, midőn már kezdett besötétedni az útnak egy elhagyatottabb helyén két ismeretlen ember, valószínűleg azon hitben élve, hogy pénzt találnak nála, megállították a kocsit, Schoppert pedig onnét lehúzták és botokkal fejét jól összeverték a mikor pedig látták, hogy semmit sem találnak nála néhány koronán kívül, szépen ellillantak. Szegény ember azután minden erejét igénybe véve feltápáskodott kocsijára és nagy nehezen behajtott a már nem messze lévő házába. A tettesek közül az egyikben egy mezei őrt vélt felismerni, a csendőrség mindakettőt szorgosan keresi.

— **Gyanus halál.** Vig Márton bérest a moholi szálláson felakasztva találták. Bűnügyi nyomozat indult meg, mert a holttesten külerőszak nyomai is mutatkoztak. A zentai járásbíró vizsgálobírája f. hó 22-én a helyszínére kiszállt s az orvosi boncolást megejtette. Az eset összefüggésben áll valami lopási históriával, melynek tettese hirtelen Vig volt.

— **Összeesett az utcán.** Máté Verona cselédleány tegnap délután az utcán hiszterikus rohamok következtében hirtelen rosszul lett és eszméletlenül esett össze. A mentők a kórházba szállították.

— **Ellopott lovak.** Rendőrségünket táviratilag értesítették, hogy Mihók Antal orosz-lamosilakostól az elmúlt éjjel ismeretlen tettesek 1 darab sötét pej és 1 darab világos pej kancát elloptak. Mindkét lóra P. S. jelzés volt beégetve.

— **Anyakönyvi hírek.** *Halottak:* Bojánovics Illés 8 hó, Elek Joachimné Budai Julia 47 év, Zvekanovics Vince 4 év, Merkovics István 90 év, Oracsics János 1 hó, Lak Ferencz 14 napos, Polyákovits Dezső 23 hó, dr. Schäffer Mór ügyvéd 62 év, Bacics P. József 12 hó, Császár Lajos 2 év, Született 21, 13 fi, 8 leány. — *Eljegyzések:* Lurcsák Mihály Vizi Magdolna, Vojnics T. Lukács Szudarits Katalin, Savó Lajos Sullay Anna, Bacslia Balázs Pilitz Éva, Miskolci Bálint Szabó Cz. Erzsébet, Sztantics István Vilov Franciska, Prikidanovits József Pertics Johanna, Jelasics Antal Bulyovcsics Anna, Horvácki István Vojnics P. Ilona.

— **Tombola.** Holnap, Vasárnap este tombolaestély lesz *Spitzer* Ignác Batthyányi-utcai vendéglőhelyiségében. A szebbnél-szebb és értékes nyereségtárgyak egész napon át megtekinthetők.

— **Haladunk a korrallal.** Alig néhány éve, hogy megindult az egész országban a mozgalom, minden ház végeihez, elejéhez és kertjébe lugas-szőlőket ültetni, már is oly óriási tért hódított magának ezen eszme, hogy nincs oly rész hazánkban, hol tömegesen fel nem karolnák. Hát ez nem is csuda, mert nézzük meg például Fehértemplom városát, a hol alig van ház, melyet óriási törzsű lugas-szőlő ne ékesítene, mely bőven ellátja az egész családot az érés kezdetétől egész tél folyamán finom csemegeszőlőkkel, minden évben terem a gondozás nélkül. Ezért igen melegen ajánljuk mai számunk hirdetési rovatában, ábrán is bemutatott „Szőlőlugast ültessünk“ czimű hirdetésünket olvasóink becses figyelmébe. — Szines fénynyomatu árjegyzékek mindenkinek, ki czimét tudatja, ingyen és bérmentve küldetnek.

— **Mentőink működése.** A mentő osztály a lefolyt február hóban igénybe vétetett a következő eseteknél u. m.: Sebzés, sérülés 27 eset. Belső bajok 7 eset, Betegeknek a kórházba szállítása 10 eset. Elmebeteg szállítás 3 eset. Öngyilkosság, öngyilkossági kísérlet — eset. Tüzhöz kivonulás 4 eset, Hullaszállítás. 12 eset. Összesen 63 esetben, A folyó évben 130 esetben, a mentő-osztály fennállása óta a mai napig összesen 4658 esetben működtek.

— **A verseny** sehol sem nagyobb napjainkban, mint a napi sajtó terén. Krajcáros, meg két krajcáros lapok teremnek gomba módra; mások függetlennek hirdetik magukat, holott vagy a kormány vagy egy nyereszkesző pénzesoport diktálja elveiket. A valóban intelligens magyar olvasó-közönséget azonban már nem lehet félrevezetni, nem lehet eltántorítani régi, megszokott lapjától, mely érdekeit hiven szolgálja s melyet épen bátor szókimondásáért és függetlenségeért szeretett meg évek hosszú sora óta. Ilyen lap a Pesti Hirlap, mely napjainkban kétségtelenül a legkedveltebb, legelterjedtebb, napilap független a kormánytól, pártoktól

szabadelvű megalkuvás nélkül és demokrata minden ízében. A Pesti Hirlapot ma is, mint már negyedszázad óta mindenkor, a politikai és szépirodalmi írók legjelesebbjei támogatják. Legtartalm sabb, legváltozatosabb és legnagyobb terjedelmű napilapjaink között Speciális rovatokkal és speciális kedvezményekkel az olvasóközönség részére. Minden előfizető ajándékkal kap évenként egy diszes nagy képes naptárt s kedvezményes áron járathatja a legjobb divatlapot. Művelt ember ma már nem lehet el ujságolvasás nélkül, kivált mikor szenzációs események vannak készülöben, mint az idén. Azért magunk részéről is csak melegen ajánlhatjuk a Pesti Hirlap megrendelését, melynek előfizetési ára egy óra 2 kor. 40 fillér, negyedévre 7 korona s a Divat Szalonnal együtt 9 korona. Az előfizetést a kiadóhivatalba (Budapest V. Váci-körut 78.) legjobb postautalvánnyal küldeni. Onnét mutatványszámokat is lehet kérni,

— **Gazdák, ha nagy terméshez akarnak jutni.** Mauthner-féle magvakat vessenek. Idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, Mauthner Odön cs. és kir. udvari magkereskedése Budapesten, Rottenbiller-utca 33. mindenkinek ingyen megküldi. A kitünően tisztított, legnagyobb csiraképességgel bíró, fajtisztá magvak árai alacsonyok. Különösen fölemlítendők az impregnált takarmányrépamagvak és a legnemesebb gabnafélék dus választéka.

— **Házassági** célból ismerkedni legbiztosabban lehet »Házasulandók Lapja« útján, ma, mikor a társas érintkezés, ismerkedés annyira meg van nehezítve, legcélszerűbb egy ilyen lap útján ismeretséget szerezni, mely házasulandók között az egész országban és külföldön is elterjedt. Számos házassági ajánlatot férfiktól, különböző hozományú nőktől tartalmaz. Száma 40 fillérért küldetik az »Országos Pályázati Hirlap«-pal együtt, mely utóbbi tartalmazza az országban megüresedett összes állásokat, pályázatokot. Kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet-körut 12.

— **Állásokat** nyerni legbiztosabban csakis az »Országos Általános Pályázati Hirlap« útján lehet, mely az állástadókkal való közvetlen összeköttetése folytán leggyorsabban ad hirt, az összes betöltendő állásokról. Az állástadók is nagyobbrészt e lap útján töltik be a megüresedett állásokat. Minden számban számos állami, közigazgatási, magántisztviselői, gazdasági, hivatalozolgai, pénzügyőri, kereskedelmi, könyvelői, üzletvezetői, orvosi stb. állás van a feltételek és teljes címek kiírásával. Ingyen melléklete a »Jegyesek és Házasulandók Lapja« melynek segítségével házassági célból könnyen, gyorsan ismerkedni lehet. Előfizetési ára 1/4 évre 4 kor., egyes szám 40 fillér, mely levélbélyegben küldhető. Kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet körut 18. Képviselek fiókkiadóhivatalok vezetésére, minden nagyobb vidéki városban kerestetnek.

— **Osztálysorsjáték.** Az osztálysorsjáték mai huzásánál.

20.000 koronát nyertek: 32532 40703.

5000 koronát nyartek: 2667 9656 105389 3837 79829.

2000 koronát nyertek: 82128 19890 98698 27532 82971 100399 18523 11200 100865 92325 108063 35099 29285 100084 49315 83507 52783 107789 49528.

1000 koronát nyertek: 7428 1911 50929

106430 17763 88271 11678 23150 2182 619 79928 45043 41376 5479 42668 85804 4419 105381 11189 105065 88121 25210 86572 55905 108430 4360 14463 102035 68511 9307 106040 2224 28691 71648 79461 59658 15850 90482 74762 55284 30490 2033 17338 37043 83537 72363 4079 30931 32606.

500 koronát nyertek: 102843 20941 29675 11310 62003 72552 63729 82709 36658 105360 29681 37375 55222 41338 13503 44941 57227 82514 74172 67607 26196 34465 7246 39792 20681 58155 40497 8809 54538 4807 29006 3173 65047 60247 555 33468 105629 8948 55366 88555 30305 88558 3020 99439 101781 29168 107019 29303 59043 71520 46544 84729 61340 71243 47270 60216 11925 22366 68058 2540 16833 85353 55975 89414 92441 18618 83097 62729.

A többi kiuzott számok 200 koronát nyertek.

SZINÉSZET.

Sursum Corda.

A „Sursum Corda“ nagynevű szerzője, *Bosnyák* Zoltán, ki ezzel a szindarabjával országszerte nagy feltűnést keltett, tegnap este óta városunban időzik. Ma délelőtt már a színházban darabjának rendezésével foglalatokodott, így tehát a leginkább hivatott kezek rendezése alul fog kikerülni nálunk is a jeles szindarab, amelyben a Nemzeti Színház művésznője: *Bosnyákné Lenkei Hedvig* fogja az egyik kiváló szerepet betölteni. Tegnap és ma Lenkei Hedvig Eszter szerepét még Kassán játsza, a művésznő onnan rögtön az előadás befejeztével utnak indul, úgy hogy a délutáni gyorsal már itt lesz nálunk. Hisszük, hogy a nagyközönség nagy lelkesedéssel fogadja majd az érdemes színművet amely bizonyára nálunk sem téveszti majd el hatását. Az előadás egyébiránt a »Fehér Kereszt« javára lesz rendezve, ami mindenesetre csak fokozni fogja az előadás iránti lelkesedést.

Gerlaki köszönete.

Gerlaki Hermin szintársulatunk jeles szubrettje a következő sorok közlésére kért föl bennünket:

A ki még nem játszott a világot jelentő deszkákon, amelyet közönségesen és csunyán szinpadnak neveznek: az nem tudja, micsoda menyei zene a színésznek a taps; micsoda kábitó erejű illata van az ő számára a szagtalan virágnak is, ha a szinpadra adják föl. Nekem az utóbbi napokban tapsból, virágból, a közönség szeretetéből igazán érdememen fölül sok jutott.

Önök nem is tudják, hogy a dévaj Bob szerdán este mielőtt belépőjét elénekelte sirt. De örömkönnyekeket. A mi jó igazgatónk az egész társulat és a nyilvánosság képviselői, a színházi kritikusok előtt üdvözlő beszédet intézett hozzám és átadta a közönség ezüstkoszoruját. Bent az öltözőben nagyban készültem a válaszra, de úgy jártam vele, mint Petőfi, mikor »egész uton hazafelé azon gondolkozott.«

— Igazgató ur! kezdtem és szégyen ide, szégyen oda, rögtön el is pityeredtem. De a sirásom minden beszédnél őszintébben elmondta hogy én nagyon, de nagyon hálás vagyok a közönség, az igazgató, meg a

pályatársaim iránt azért a nagy szeretetért, amit reám pazarolnak. Meg hogy én apró sikereimtől nem kapattam el magamat. Hogy én mindig törekedni, tanulni fogok. Hogy boldogságom teljes lesz, ha a közönségnek erre az előlegezett szeretetére méltó leszek.

Kerüljek akárhová, az én egyetlen, imádtott szabadkai közönségemről sose, de sose feledkezem meg.

Gerlaci Hermin.

Falussy István jutalomjátéka. A «Hajduk hadnagya» került tegnap este színre mint Falussy jutalomjátéka. Szépen telt ház ünnepelte a mi jeles énekesünket, aki a darab egynehány jeles énekében igazi virtuozitást mutatott be. Jó kedvében is volt és a hangja is kifogástalan volt. Mellette kiváltak Gerlaky, Áldor, Németh. Falusyt szép babékoszorúval és virágokkal és még több tapssal tüntette ki a lelkes közönség.

SPORT.

Labda-sport.

A »Szabadkai Sport Egylet« elnöksége tudatja, hogy a városligetben a második számú lawn-tennis pálya f. hó 25-én megnyitott és így az egész nap rendelkezésére áll a n. é. közönségnek. A használati díjakat a következőkben állapította meg a választmány: Egyleti tagok részére 1 óra 80 fillér, labdákkal és labdaverővel 1 kor. 20 fill. Nem tagok részére 1 óra 1 kor. 20 fill., labdákkal és labda verővel 1 kor. 60 fill. Ugyancsak tudomására adja a vezetőség a tagoknak, hogy lehetőleg ezentúl a városligeti football pályán jelenjenek meg, minden nap 5 órától kezdve, mert ott fognak az előkészületek folyni az Aradon tartandó országos szövetségi versenyekre és pedig a 200 m. futás, diszkoszvetés, magasugrás, hatos csapat 100 m. futás. 400 m. futás, súlydobás, kötélhuzás (hatos csapat), füles labda és zugó labda mérkőzés. a melyekre a benevezés már meg is történt.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Büntető főtárgyalások.

A szabadkai büntető törvényszék által a jövő hétre főtárgyalásra kitűzött ügyek a következők:

Március hó 26-án, Lajkó Ferenc és társa hatóság elleni erőszak. Pető Gáspár és társa — hatóság elleni erőszak.

Március hó 29-én: Katona Mátyás és társai — távirtda rongálás. Bénis Márk hatóság elleni erőszak. Katona Mátyás és társai — hatóság elleni erőszak. Gulyás brindza Péter — emberölés.

Március hó 31-én: Marcinkó András — súlyos testi sértés. Schéffer Antal — súlyos testi sértés. Szőke József — gondatlanságból okozott testi sértés. Takács József — lopás

SAKKROVATUNK.

A múlt vasárnapi számban közzétett problémát általános tetszéssel fogadták mindenfelé, ahol csak a sakkjátékkal foglalkoznak. Petrov nagyhirű feladatának szépségeit csak az élvezheti, aki alaposan nézi meg annak csinja-binját.

Megfejtették: *Wirkner Géza, Csillag Sándor* és ezenkívül

Klein Annuska,

akinek levelét ide igtatjuk szóról-szóra azért is, mert a levél egyttal a helyes megfejtést is közli:

A „Bácsmegeyi Napló“ t. szerkesztőségének Helyben.

B. lapjának utolsó számában megjelent „Napoleon visszavonulása Moszkvától Párisig“ című sakkrejtvény megfejtése a következő:

Fehér.		Fekete.	
1. Ló f1—d2	.....	Király b1—a2.	
2. „ e2—c1	.....	„ a2—a3.	
3. „ d2—b1	.....	„ a3—b4.	
4. „ c1—a2	.....	„ b4—b5.	
5. „ b1—c3	.....	„ b5—a6.	
6. „ a2—b4	.....	„ a6—a7.	
7. „ c3—b5	.....	„ a7—b8.	
8. „ b4—a6	.....	„ b8—c8.	
9. „ b5—a7	.....	„ c8—d7.	
10. „ a6—b8	.....	„ d7—e7.	
11. „ a7—c8	.....	„ e7—f8.	
12. „ b8—d7	.....	„ f8—g8.	
13. „ c8—e7	.....	„ g8—h8.	
14. Király h2	g2:.....	matt.	

Tisztelettel

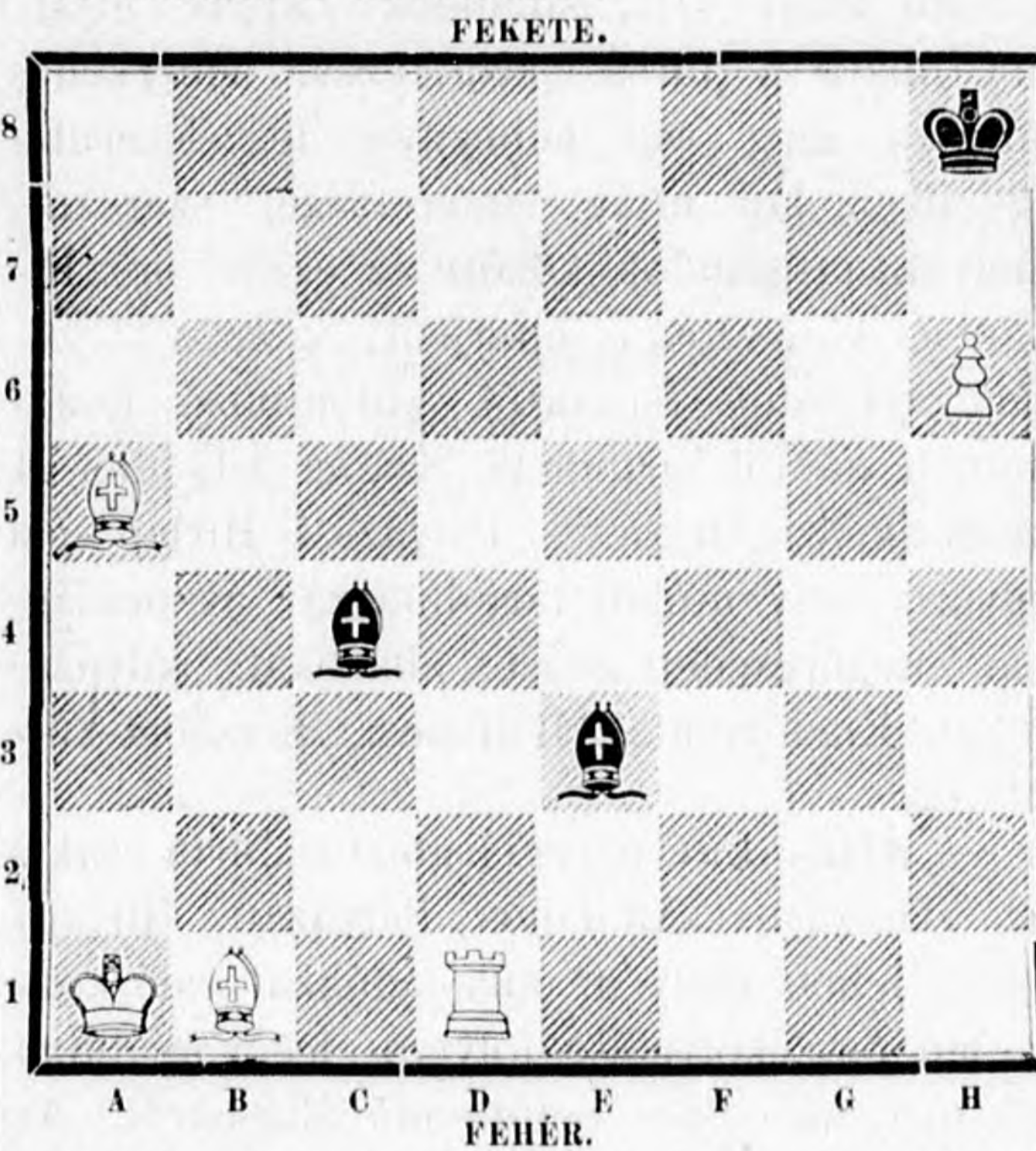
Szabadkán, 1904. március 21.

Klein Annuska.

Ezuttal egy olasz mester elmés feladatát közöljük:

A feladat az, hogy fehér kényszeríti feketét arra, hogy 6 huzásban öt (fehéret) megmattolja. Tehát a 6-ik huzásnál kell fehérnek mattnak lenni, barmint is igyekszik fekete mást akarni.

A feladat a következő:

Fehér kényszeríti feketét, hogy öt (fehéret) a 6-ik huzásnál megmattolja.

(Selbstmatt.)

Egy teljesen
jó karban levő
üzleti berendezés
jutányosan eladó
Bővebbet a kiadóhivatal.

Eladó birtok.

Ugocsa vármegyében a megye székhelyétől és vasut-állomástól 4 kilométer távolságban, buzát és dohányt termő igen jó karban lévő, 360 hold — 1200 □-ölével számított — tagosított, új uri lakással, 10 holdas belsőséggel és gazdasági épületekkel ellátott birtok — szabad kézből eladó.

Közelebbi felvilágosítást nyújt Nagy-Szöllősön: Czapáry Dénes nyug. gazdasági szaktanár.

LEGUJABB.

A keleti háboru.

A jelenleg Niucsvang előtt horgonyzó Helén nevü amerikai ágyunaszád parancsot kapott, hogy ha a jég állása megengedi, még e héten menjen Sanghaiba, mert a Hellén az esetre, ha a japánok megtámadnák Niucsvangot tüzvonalba kerülne. Az amerikai Pacific hajóhad vezénylő tábornoka azt hiszi, hogy a niucsvangi viszonyok nem a szerint

LITOGRAFÁLT NÉVJEGYEK
kötöny kartonon, szép kivitelben;
LEVÉLFEJEK és SZÁMLÁK
bármily művészi kivitelű rajzok után elvállaltatnak
KLADÉK és HAMBURGER
könyvnyomdájában Szabadkán.

valók, hogy a Hellén ott államozása szükséges volna.

A japánok már majdnem teljesen elkészültek a a szül-vicsui vasutvonal építésével. A vasut őrzésére katonaságot hagytak hátra és 5000 utász tömérdek kulival éjjel-nappal dolgozik a pjongjangi katonai szárnyvonalon. Ez a két vasutvonal képessé fogja tenni a japán hadsereget, hogy idejekorán megszállja Koreában a legfontosabb sztratégiai pontokat, még mielőtt az ellenséges derékhad a határra juthatna.

A temesvári választás.

A képviselő választás Jeszenszky Béla nagybirtokos elnöklete alatt 8 órakor kezdődött két szavazatszedő bizottság előtt. A szabadelvű párt bizalmi férfai: Török Sándor, Wittenberger József, Keppich Henrik és Thierry Károly; az ellenzék részéről bizalmi férfiak: dr. Weisz Gyula, Fülöp Béla orsz. képviselő, dr. Ivanovics Lajos, Sztura Szilárd ügyvédek. A szavazást az ellenzéki párton 9 órakor kezdték. Dél előtt tíz órakor a két jelölt között így oszoltak meg a szavazatok: Khuen-Héderváryra esett: 245 Csehre esett: 35. Délután 1 órakor a szavazatok állása a következő: Khuen Héderváry 930, Cseh 168. Khuen Héderváry megválasztása biztosra vehető.

Nász Wlassics családjában.

Wlassics Gyula volt kultuszminiszter Margit leányának ma esküdtött örök hűséget Szentiványi József földbirtokos. Az esketési szertartás az örömapa házában ment végbe. Az új pár frigjét Zelenka püspök áldotta meg.

A bileki ítélet.

Serajevóból vett értesülés szerint a bileki katasztrófa eliteltjei nem kapnak kegyelmet, mert a már meghozott ítélet magában véve is kegyelmi tény s nem valószínű az a feltevés, hogy a tiszték valamelyike is újra szolgálatba lépjen.

KÖZGAZDASÁG.

A bácsmegyei komló értékesítése.

A bácsmegyei komlónak a mindenkor legmagasabb áron való értékesítését kissé megnehezítette az a körülmény, hogy a bel-földi sörgyárosok, külföldi kartársaik példájára, komlószükségletüket csakis a saázi

(Csehország) piacon fedezték. A magyar komlótermelők hiába törekedtek már évek óta, hogy a gyárosokkal — a közvetítés mellőzésével — közvetlen összeköttetést hozzanak létre. Ez sehogya se sikerült, mert a kereskedelmi szokványok egyöntetűsége a cseh komlópiacra terelte a sörfőzőket. Most azonban alapos kilátás van arra, hogy ez a vizsás állapot a bácskai komlótermelőkre nézve meg fog szűnni. Ugyanis Latinovits Pál főispán a napokban hosszas tanácskozást folytatott egy szepesmegyei tekintélyes sörgyár vezérigazgatójával, akinek a bácskai termelőkkel való közvetlen összeköttetésnek a gyárra nézve is nagy előnyeit meggyőző érvekkel bizonyította. A sörgyár vezérigazgatója kijelentette, hogy legközelebb kereskedelmi alkalmat és módot, hogy a bácskai komlótermelőkkel közvetlen tárgyalásba bocsátkozzék.

Sertésvásári jelentés.

(Schleiffelder és Társai bécsi cézegtől.)

1904. március 22-éről.

A mai vásárra összesen 10671 darab sertés volt bejelentve, felhajtattott azonban 5626 német-lengyel és 4467 magyar sertés. Az üzlet iránya lanyhább volt. Különként élő sulyban fogyasztási adó nélkül: Első prima magyar sertés 112—114 fill. kivételesen 115 fill. Közép- és öreg sertés 105—110 „ Könnyű- és szedett sertés. 98—103 „ Német-lengyel és erdélyi sertés 76—92 „

Budapesti gabonatözsde.

Kálnoky és Simon gabonaterméknyereskedő cég tudósítása.

— Március 26. —

Ma 15.000 métermázsa buza kelt el változatlan áron. Rozs, tengeri, zab nyugodt.

A határidő-üzlet.

A határidő-üzlet magasabb Amerikára. Szilárdabban indult, de az üzlet folyamán az árak visszaestek.

	Déli zárlat	Esti zárlat
Buza apr.-re	806—805	804—05
Buza okt.	809—808	808—09
Buza apr. 1904	806—803	—
Rozs apr.-re	544—543	641—42
Rozs okt.-re	554—553	652—53
Rozs áprilisra	—	—
Zab okt.-re	534—533	531—32
Zab	—	—
Zab áprilisra	554—553	552—53
Tengeri máj.	520—519	520—21
Tengeri	—	—
Tengeri	—	—
Teng. máj. 1904	520—530	531—32
Repce	—	—
repce aug.	11.15—11.25	—

4649. sz. tan. 1904.

Árlejtési hirdetmény.

Szabadka sz. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy a Mária-Valéria kórház szemészeti osztályának kibővítése folytán szükségessé vált vasbutor, fabutor, vas- és porcellánárak, ruhaneműek és ágyfelszerelések beszerzésére *folyó évi április hó 6-án d. e. 10 órakor* a Mária-Valéria kórház hivatalos helyiségében zárt írásbeli versenytárgyalás fog tartatni, a melyre az illető vállalkozók ezennel meghivatnak.

Ugy a részletes szükséglet kimutatása, mint a költségvetés és az árlejtési feltételek a városházán a közművelődési ügyosztály hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlattal egyidejűleg az ajánlati összeg 10%-a bánatpénz gyanánt leteendő.

Szabadkán, 1904. március hó 24.

A városi tanács.

Egy kereskedelmi iskolát végzett gyakorlattal bíró ifjú

könyvelői állást

keres. Esti könyvelést is elfogad. Czim a kiadóhivatalban.

Van szerencsém t. cz. szives tudomására hozni, hogy több év óta fenálló szabó üzletemet a

női ruha elkészítésre

is kiterjesztettem, e célra berendezett műhelyemben (Tompá-u. 296. „vörös ökör“ iskola mellett) elkészülnek — szak-szerűleg — a legszebb női divat toilettek, **angol kosztüm, díszes tavaszi és nyári ruhák** stb. — Különös figyelmébe ajánlom a

női felső-kabátokat és angol ruhákat,

melyek műhelyemben

férfi szabó munkások által

készülnek. Remek állásért (Paletto, Spenser vagy testhez álló) kezeskedem.

BARTH HENRIK

férfi- és női szabó

Eötvös-utca 60. szám, (Halpiacz.)

MORVAI NOVÁK G.

vasbeton és Rabitz munka vállalkozó, márvány, mozaik és cementáru gyár. Vasbetonból épült saját házában, a vasuti indóházzal szemben. Telefon 238. sz.

Elvállal: vasbeton és Rabitz munkálatokat, betoncsatornázás, beton műtárgyak, nedves falak szárazzá tétele és gránit-terazzo munkák.

Fürdő kádak, víztartók, vizelők, szökő kutak, facement tetők.

Nagy és állandó raktár román és portland cementből.

Nagyban és kicsinyben a házhoz szállítva legjutányosabb árak mellett.

Nagy raktár mindennemű mozaik és ezement lapokból 1—6 színben, keramit lapok, kőagyagosövek.

Szabadalmazott **asphalt elszigetelő lapok** nedvesség ellen. **Asphalt papir**, stb.

Külön oszt ly :

ÜZLETVEZETŐ :

Cserépkályha gyári raktár

DÁNIEL A. JÓZSEF

Bathyány-utca.

Hirdetmény.

Rohonczy Elemér tulajdonát képező majsai szőlők közötti **6 lánccsodóterületre** utóajánlat adatván be, újabb árverési határnapul **1904. március hó 27. napjának délelőtti 10 óráját** tűzöm ki a helyszínére.

Kikiáltási ár: 6600 korona.

Részletes feltételek alulírt ügyvédi irodájában I. kör, Tompa-utca 261. sz. a. megtudhatók.

Dr. Pleszkovics Lukács.

Hol lehet legolcsóbban

Vásárolni

kész férfi öltönyt,

gyermek ruhát,

női kabátot

és paletot

Földes Samu és Társa

Szabadka, Főtér Vermes-palota.

Férfi öltöny	--- --- ---	17 kor. feljebb
Ulster	--- --- ---	22 " "
Felöltő	--- --- ---	17 " "
Gyermek öltöny	--- --- ---	5 " "
Gyermek felöltő	--- --- ---	9 " "

Külön osztály női konfekciókban.

Női Jaquetok	--- --- ---	11 kor. feljebb
Női Paletok	--- --- ---	17 " "
Fiu és leánygallérok	--- --- ---	5 " "

Szőlős gazdák és kereskedők
figyelmét felhívom

tölgy

szőlő karoimra

150—180—200 cm. hosszúságban
jutányos árban szállítva.

Braun H. fia

SZABADKA.

Feltűnő! UJ! Feltűnő!

4 fill. szájillatosító pasztillák

dohányzók részére.

4 filléres szájillatosító pasztilla mindenkire nézve, de különösen dohányzók részére nélkülözhetetlen!

4 filléres szájillatosító pasztilla a dohánnyüst és nikotin utóízét megsemmisíti! Frissítő, kellemes illatot és ízt kölcsönöz a szájnak.

4 filléres szájillatosító pasztilla nagy melegben az ártalmas vizivást pótolja, mert a szomjat oltja, s így a legjobb és legolcsóbb üdítőszert.

4 filléres szájillatosító pasztilla tiszta összetétele folytán az emésztést elősegíti, étvágyat gerjeszt, tehát senkinél se hiányozzék!

Kapható : egyedüli elárúsítójánál Szabadka és vidékére

GOLDARBEITER HERMAN első szabadkai ezekorka gyárosnál.

Teljes waggonrakományok bármely állomásra szállítva!

KERTÉSZ ALBERT

SZABADKA, VI. kör, Petőfi-utca 88. sz. (gimnáziummal szemben.)

Telefon 204. szám.

MELOCCO PÉTER Budapest

Márvány, mozaiklap, műkö és cementáru-gyár. Beton és vasb. építési vállalat

KÉPVISELETE ÉS RAKTÁRA.

Építési cikkek s gazdasági anyagok

raktára.

ELADÁS NAGYBAN ÉS KICSINYBEN.

Állandóan raktáron tart:

Építési anyagok: Elsőrendű minőségű biharmegyei fával égetett darabos és építési mész. o Valódi beocsini román és portland cement eredeti ölmozott zsákokban. o Hornyolt tetőcserepek. o Tűzálló (chamotte) téglák. o Valódi egeresi szobrász és alabástrom gipsz. o Kátrány kőfedéllemezek. o Szagtalan valódi asfalt lemezek. o Asphalt elszigetelő lemezek. o Vizmentes köszénkátrány. o Elsőr. Carbolineum fotelítésre. o Cement és mozaiklapok a leggyeszerűbbtől a legdiszesebbig. o Csömöszölt portland és kőgyag csövek. o Szurok fáklyák.

Gazdasági cikkek: Elsőrendű repce olaj. o Kék uszó és gazdasági kocsikenőcs. o Carbonsav fertőtlenítésre. o Valódi orosz gépolajok eredeti hordókban. o Valódi oliva olajok. o Hengerolajok. o Nehéz és könnyű gépolajok. o Elsőrendű gépszir (lowotte).

Sürgöny és levélcím: Kertész Albert Szabadka.

Jutányos árak. Csak elsőrendű árú. Azonnali szállítás.

A m. kir. államvasutak gépgyáranak vezérügynöksége

BUDAPEST, V. KERÜLET, VÁCZI-KÖRUT 32. SZÁM

ajánlja a magyar királyi államvasutak gépgyárában készült új szerkezetű

gőzeséplőkészleteket, ipari czélokra alkalmas COMPOUND lokomobilokat.

MILLENNIUM fűkaszáló-, marokrakó- és kévekötő aratógépeket, valamint egyéb mezőgazdasági eszközöket.

Előrendű minőségű CEMENTET,

valódi beocsini portland és román

métermázsánsként legjutányosabb árak mellett házhoz szállít

KERTÉSZ ALBERT

építési és gazdasági anyagok raktára

SZABADKA,

Petőfi-utca 88. szám.

Telefon 204. szám.

Verocognac

különlegesség

Pfau és Tsa, Fiume,

conyaggyárából

ajánlja

Rukavina Nándor,
Szabadka.

A mű festőhez czimzett egyházi szerek és festékek eskedés, mű- és iparfestészeti terem megnyitás.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy a közel 20 éven át főnálló üzletemet megnagyítom és kibővitem

egyházi szer és festékkereskedéssel.

A „Műfestőhez“ czimzett kereskedésben elfogadtatnak megrendelések **egyházi képfestésre, templom festésre** bármely stylben; **szobafestések** magyar stylben; **termek és szállodák** modern kifestése; **aranyozások, oltár-építések, szobrok polikromironása, másolások**, szóval minden a műfestési és festési szakmába vágó munkák.

Előnyös beszerzési források lehetővé teszik, hogy **redeti gyári árakban számíthatok, s így vevőimet olcsón és szolidan szolgálhatom ki.**

Ajánlom továbbá a festőknek és háztulajdonosoknak legújabb találmányomat

nedves falaknak szárassá tétele végett festés által, mely feleslegessé tesz minden grundolást, s hulladék leválást. Ezen új találmányom

a **Bátori magyar új enyv,** mely kizárólag csak nálam kapható. — **100 kiló 25 korona.**

FIGYELMEZTETÉS!

Minden háziasszonynak elkerülhetetlenül szükséges. Házilag festheti mindenki ruháit flos kelve festékekkel (örvényilag védve) Tizenöt percz alatt elkészül, függönyök, blousok, férfi ruhák festésével. — A festék minden színben kapható.

Ára egy tubusnak, mely 45 méter szövet megfestésére elegendő 85 fill. vagy 1 kor.

Bátori (Blaskovits) Mihály

műfestész Szabadkán.

Üslet: Deák-utca Jó-féle ház. Lakás: VII. kör, Erdő-utca 66. sz.

Herczeg Ferencz * Kozma Andor

Kóbór Tamás * Kenedi Géza * Mikszáth Kálmán
főmunkatársai

AZ UJSÁG

független politikai napilapnak.

Felelős szerkesztő: **GAJÁRI ÖDÖN**

Előfizetési árak: 1 óra 2-40 fill. Negyedévre 7 kor,
AZ UJSÁG a DIVAT SZALON-nalegyüttiesen előfizetve 1/4 évre 10 K helyett 9K.

Tessék mutatvznyszámot kérni.

Gyönyörű pazar kiállítású ajándék: **AZ ÉN KORTÁRSAIM** czimű **MIKSZÁTH-ALBUM.** Minden előfizető megkapja, a ki félévre egyszerre küldi be az előfizetési at, vagy a ki félévi kötelezettséggel negyedévenként vagy havonként fizet elő **AZ UJSÁGRA.**

AZ UJSÁG kiadóhivatala Budapest, Kerepesi-ut 54. sz.